

**VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY
ZŠ a MŠ Krásná Hora n.Vlt**

ŠKOLNÍ DRUŽINA

V družině jsme spolu rádi, protože jsme kamarádi

1. Předkladatel a zřizovatel

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora n.Vlt.
Adresa školy: Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora n.Vlt.
Školská 103
262 56 Krásná Hora n.Vlt.

Ředitelka: Mgr.Eva Šedivá
Kontakty: tel. a fax: 318 862 501
tel. 318 862 301
e-mail: zsms_krasnahora@centrum.cz

IČO: 750 344 25
REDIZO: 600054497

Zřizovatel: Město Krásná Hora nad Vltavou
Školská 80
262 56 Krásná Hora nad Vltavou

Kontakty: tel. a fax: 318 862 456
tel. 318 862 309
e-mail: obeckh@iol.cz

Platnost tohoto dokumentu je od 1. 9. 2019

2. Charakteristika ŠD

Školní družina při ZŠ a MŠ Krásná Hora nad Vltavou slouží především k odpočinku, rekreaci a dále k rozvoji zájmů žáků v době po vyučování, k efektivnímu využití volného času. Školní družina také dává prostor pro komunikaci mezi dětmi na vzájem, rodiči a vychovatelkou. Školní družinu (dále jen ŠD) navštěvují žáci 1. – 5. ročníku základní školy. Její činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování a zároveň přispění k cílenému ovlivňování jejich volného času.

2. 1. Velikost a vnitřní organizace zařízení

Školní družina je součástí Základní školy. Hlavní prostor družiny se nachází se v budově mateřské školy. V současné době družinu tvoří dvě oddělení. Druhé oddělení je umístěno v učebně prvního ročníku základní školy a skupina dětí zde tráví část odpoledne – zejména s ohledem na aktuální počet dětí. Maximální kapacita je 40 žáků. Školní družina poskytuje svou činností každodenně, a to v závislosti na rozvrhu základní školy pro příslušný školní rok. Nejdříve zahajuje svou činnost po 4. vyučovací hodině. Činnost družiny je uzavřena v 16 hodin.

2.2. Přijímání žáků

Žáky 1. – 5. ročníku přihlašují rodiče na začátku školního roku. Do družiny může být žák přihlášen v průběhu celého školního roku, s ohledem na stav kapacity družiny. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. Při nástupu žáka do ŠD vyplní rodiče zápisový lístek - vypíší uvedené informace o dítěti (zdravotní problémy, kontakty na oba rodiče) a docházky do ŠD.

2. 3. Materiální, ekonomické a personální podmínky

2. 3. 1. Prostorové a materiální

Pro svou činnost využívá vyčleněnou prostornou místnost, která slouží jako družina. Místnost je součástí Mateřské školy. Vybavení místnosti odpovídá činnostem a aktivitám ŠD, slouží k praktickým činnostem, herní prostor, stoly pro skupinovou práci k herním aktivitám, odpočinkový kout k relaxaci. Vybavení a materiální podmínky ŠD jsou vyhovující. Školní družina je vybavena – koberci na hraní i odpočinek, stoly i židličkami, dětskými tabulemi na hraní, dřevěným nábytkem (na hračky, stavebnice pro dívky i hochy, výtvarné potřeby, pomůcky sportovní i herní atd.). K vybavení ŠD patří též televizor s videem, DVD-přehrávačem a CD-přehrávačem. Dále mohou využívat fotoaparáty, GPS navigace, interaktivní tabuli ve škole. Hry, pomůcky i prostředí družiny je pravidelně obnovováno podle finančních možností. K zájmovým činnostem jsou k dispozici - školní kuchyňka, k pohybovým aktivitám tělocvična, venkovní školní hřiště, průlezky, prostor školní zahrady. ŠD využívá i prostor obecního hřiště, dětského hřiště, nedalekého lesa a okolní přírody. Ve školním roce 2011/2012 družina má družina dvě oddělení. Jedno oddělení využívá i učebnu 1. ročníku, kam bylo doplněno vybavení z prostředků ŠD.

2. 3. 2. Ekonomické

Školní družina je poskytována v souladu se zákonem za úplatu, jejíž výše je stanovena pro každý školní rok ředitelem školy.

2. 3. 3. Personální

Pravidelnou ranní činnost ŠD, pokud je třeba, zajišťují učitelky MŠ. Činnost školní družiny zajišťuje vychovatelka, v aktuálním roce dvě vychovatelky. Jedna má potřebnou kvalifikaci, druhá zahájila studium. Zúčastňují se akreditovaných vzdělávacích akcí a seminářů. Jsou iniciátorem a průvodci dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, schopnost být sám sebou, umět žít v sociální skupině i v multikulturní společnosti, vytvořit základy pro celoživotní učení a osvojit si základní lidské a etické hodnoty.

2.3.4. Psychosociální podmínky

Na cestě za vzděláním se jedinec (žák) neustále vyvíjí, stále poznává nové jevy, poznatky, ale zejména se učí poznávat sám sebe, své myšlenky, myšlení, postoje. Připravené prostředí ho má podněcovat a vést k vlastnímu sebehodnocení. Důležité je i uvědomění si své pozice v kolektivu ostatních žáků a snahu vybudovat a obhájit si své „místo.“

Respektujeme jedinečnost jednotlivce (věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, vhodná zpětná vazba). Vedeme žáka k odpovědnosti za své učení a chování. Pracujeme se sebereflexí jak v oblasti učení, tak i v chování. Učením spolupráce, vzájemné pomoci se žáci učí vytvářet hezké vztahy k druhým lidem. Chráníme žáky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Činnost ve školní družině respektují principy trvale udržitelného rozvoje. Vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě, ke všemu živému a ukazujeme jim jak žít dle ekologických a environmentálních principů. Zejména chápat člověka jako součást přírody, chápat základní ekologický cyklus, souvislosti časové i prostorové. Uplatňovat globální, celistvý přístup ke světu. Velmi důležité je také vytvářet pohodu a zdravé prostředí. Vytváření příjemného prostoru a podmínek napomáhá vytváření pozitivního klimatu ve škole. Cílem je prožívat hezké okamžiky v příjemném a zdravém prostředí.

2.3.5 Podmínky pro pobyt žáků se spec. vzdělávacími potřebami

ŠD je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Odbornou diagnostiku zabezpečují poradenská zařízení. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v běžné skupině žáků ZŠ.

Při práci s těmito dětmi přihlížíme k jejich specifickým potřebám.

2.3.6. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

Ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací

Vychovatelka eliminuje možné úrazy poučením o bezpečnosti na začátku školního roku, dále pak v průběhu školního roku před každými činnostmi a prázdninami. Zdravé prostředí užívaných prostorů – podle platných norem (vhodně vybavené prostory, odpovídající světlo, bezhlučnost, čistota, větrání, teplota a hygienické vybavení prostoru). Ochrana žáků před úrazy, znalost 1. pomoci (žáci i pedagogové).

Vhodná struktura činností a skladba zaměstnání

Vychovatelka vybírá činnosti přiměřené věku dětí tak, aby nedošlo k jejich zranění. Vhodná struktura režimu žáků ve ŠD s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání.

Stravovací návyky a pitný režim

Vychovatelka dbá na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitný režim.

Označení nebezpečných předmětů

Vychovatelka na začátku školního roku seznámí děti s provozními řády využívaných prostor. (Školní jídelna, škola, školní družina, tělocvična, školní hřiště).

Dostupnost prostředků první pomoci

Školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou.

3. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Činnost ŠD

• Pravidelná

Výchovná, vzdělávací a zájmová činnost. Je dána týdenní skladbou zaměstnání.

· *odpočinková a rekreační činnost* – spontánní či nabízené aktivity na odstraňování únavy, regeneraci, duševních a fyzických sil

· *zájmové činnosti* – převahu hraje vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení.

- činnosti probíhají individuálně, skupinově, spontánně či organizovaně (výtvarná, pracovní, přírodovědná a hudební)

· *příprava na vyučování* – žáci se po dohodě vychovatelky s rodiči vypracovávají domácí úkoly (samostatně nebo s pomocí vychovatelky), je možnost si procvičovat učivo hravou formou – didaktické, vědomostní, soutěživé hry, práce s knihou, encyklopedií atd...

• Příležitostná

Výchovně vzdělávací, zájmová a rekreační činnost je organizovaná nepravidelně dle potřeb dětí a možností školní družiny. Může být prováděna ve školní družině, ale i mimo ni. Příležitostná činnost není zahrnuta do týdenní skladby zaměstnání.

- **Spontánní**

Je uplatňována především v ranní družině a po 15. hodině. Dítě se může samostatně rozhodovat o své činnosti.

Jednotlivé činnosti lze měnit podle počasí a časových možností. Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebe obslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

3.2. Požadavky pro volný čas

- **Požadavek pedagogického ovlivňování volného času** – navození a motivování činností.
- **Požadavek dobrovolnosti** – všechny činnosti k přiměřenému věku a jejich momentálnímu stavu, na základě vzbuzeného zájmu a motivace.
- **Požadavek zajímavosti a zájmovosti** – činnosti pro děti atraktivní, pestré, jiné než ve vyučování.
- **Požadavek aktivity** – aby mohly být v činnostech úspěšné všechny děti, mohly si je i samy tvořit.
- **Požadavek citlivosti a citovosti** – činnosti by měly přinášet kladné emoce z činnosti i z ocenění.
- **Požadavek seberealizace** – prostřednictvím činností vytvářet žádoucí sociální kontakty.

4. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí.

- **Místo, kde žijeme**
- **Lidé kolem nás**
- **Lidé a čas**
- **Rozmanitost přírody**
- **Člověk a jeho zdraví**

4.1. Místo, kde žijeme

Domov: okruh rodiny a jejich členů, výroba dárků pro členy rodiny, zdravé prostředí v rodině, spolupráce s rodinou, posílení vztahu k rodině

Škola: vytváření kladného vztahu ke škole, orientace ve škole, školní režim, bezpečná cesta do školy, orientace v blízkém okolí školy, dopravní značky a předpisy

Obec: seznamování s historií a současností naší obce, historické budovy, orientace v plánu obce, důležité instituce v obci (obecní úřad, pošta, školy..)

Naše vlast: Praha- hl. město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví

4.2. Lidé kolem nás

Rodina a kamarádi: soužití v rodině, v kolektivu třídy, družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidské vlastnosti, lidé s různými poruchami, povolání, pomoc druhému

Soužití: pravidla slušného chování, slušné chování ve veřejných prostorech, používání kouzelných slovíček, obhajování vlastního názoru a přijímání názoru druhých, společná hra a práce v kolektivu, osobní hygiena, zásady správného stolování, charakterové vlastnosti

Povolání: zdůrazňujeme důležitost jednotlivých povolání a jejich propojení, tématické hry

4.3. Lidé a čas

Volný čas: důležitost denního režimu, vhodné využití volného času (zájmové kroužky, četba, sport, aktivní a pasivní odpočinek, zdraví člověka)

Orientace v čase: znát roční období a umět je charakterizovat (rok, měsíc, týden), vánoční zvyky a tradice, výroba ozdob z různých materiálů, výzdoba ŠD, poslech a zpěv vánočních koled, výroba velikonočních přání, zdobení vajíček

Lidé a minulost: jak se mění lidé, věci, budovy, obec, moderní technika, tradice a řemesla, lidové zvyky, pověsti z blízkého okolí, hrady a zámky, pohádky a básničky

4.4. Rozmanitost přírody

Životní prostředí: pravidla chování v přírodě, ochrana přírody, pranostiky, třídění odpadu, přírodovědné vycházky, úklid v okolí školy

Roční období: sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání zvířat a rostlin, vyhledávání informací na PC a v encyklopediích

podzim – sklizeň ovoce a zeleniny, jejich zpracovávání a použití v jídelníčku, malování a experimentování s barvami (zapouštění, rozpíjení, míchání), práce s přírodním materiálem, určování stromů a keřů podle listů a plodů, sledování barev v přírodě

zima – zimní hry a zábavy, stavby ze sněhu, vlastnosti sněhu a ledu, vyprávění o životě zvířat v lese (zimní spánek), vánoční výzdoba, četba při svíčkách, příprava soutěží, výroba masek, vhodné oblečení a obutí

4.5. Člověk a jeho zdraví

První pomoc: při drobných poraněních, při požáru, při zasažení elektrickým proudem, předcházení úrazů, důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci, dramatizace

Péče o zdraví: dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí, řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana), dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty, návštěva lékaře, přenosné nemoci, použití léků, vytváření prostředí klidu a pohody

Zdravý jídelníček: sestavování zdravého jídelníčku, sledování jídelníčku ve školní jídelně, správné uchovávání potravin, význam ovoce a zeleniny, dodržování pravidelného stravování a pitného režimu, rozhovory o zdravém životním stylu

Příroda je naše tělocvična: pobyt na školním hřišti, míčové a pohybové hry, turistické vycházky, překonávání přírodních překážek, atletické soutěže

5. Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je k celoživotnímu učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k prostředí a k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, aby uplatňovali a naplňovali své povinnosti
- smysluplné vyplnění volného času

6. Tématické celky - pravidelná činnost

<p>Podzim – září říjen listopad</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zahájení školního roku - seznámení s chodem družiny -dodržování pravidel a bezpečnosti v družině a pobytu venku, řád ŠD - orientace v okolí školy i ve vnitřních prostorech -barevný podzim - výtvarné a pracovní činnosti, pozorování změn v přírodě, ochrana životního prostředí (třídění odpadu) - vycházky do přírody, hry v přírodě, sběr přírodnin - podzim na zahradě a v lese – ochutnávky - ovoce a zeleniny, hmatové soutěže, zvířata v lese, ptactvo na podzim - pravidla silničního provozu, dopravní značky - výchova ke zdraví - vitamíny, ovoce, tepleji se oblékáme - zhotovení výrobků na Vánoční jarmark - pohybové hry, poslech CD, zpěv, četba knih - příprava na vyučování
<p>Zima – prosinec leden únor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mikulášská nadílka, výroba postaviček k tématu - nastal čas vánoční - Vánoce u nás a ve světě - zhotovení dárků, vánočních dekorací a přáníček na Vánoce - družinové vánoční posezení - Tři králové - výroba dárků budoucím prvňáčkům - zimní radovánky – soutěže na sněhu, pozorování změn v přírodě, zvířecí stopy, krmení zvěře - masopust – výroba masek, karneval - výchova ke zdraví – zdravé zuby, „Jsme to, co jíme“ - výchova ke zdraví – předcházení omrzlin, úrazy a pády na zledovatělém terénu <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry, poslech CD, zpěv vánočních koled, četba knih - příprava na vyučování
<p>Jaro – březen duben květen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vítání jara, vycházky do přírody, pozorování jarní přírody, hry v přírodě (poznáváme jarní květiny - byliny a stromy) - březen - měsíc knihy a internetu - jarní dekorace z živých květin a sbíraného materiálu - Velikonoce – zvyky, tradice (malování kraslic, pletení pomlázky, pečení beránků, velikonoční koledy) - výtvarné a pracovní činnosti dle tématu - čarodějnické rejdní

	<ul style="list-style-type: none"> - Den země, Den matek, Den Evropy - turnaj ve vybíjené s družstvy ze sousedních škol - děti v dopravě – chodci, cyklisté, základní dopravní značky - výchova ke zdraví – bodnutí hmyzem, alergie - pohybové hry, poslech CD, zpěv písní s jarní tematikou, četba Knih - příprava na vyučování
--	--

Léto – červen	<ul style="list-style-type: none"> - léto začíná- škola končí - na celém světě jsou děti – barva pleti není důležitá - Den dětí ve školní družině (odpoledne plné her) - výchova ke zdraví – úpal, úžeh, drobná poranění, bezpečnost při koupání, předcházení patologickým jevům (alkohol, drogy, šikana ...) - vycházky hry v přírodě a na hřišti - výtvarné a pracovní činnosti dle tématu - voda v přírodě – život ve vodě, papírové lodičky - pohybové hry, poslech CD, zpěv písní s letní tematikou (písničky k táboráku, lidové tance), četba knih, domácí úkoly - úklid školní družiny - rozloučení s družinou – spaní v družině, šipkovaná, hry, soutěže, odměny, pamětní listy - příprava na vyučování
----------------------	--

Aktualizace ŠVP ŠD

- **od 1. 9. 2014**

Ve školní družině vzhledem počtu dětí pouze jedno oddělení.

- **Od 1. 9. 2016**

Zařazení inkluze do vzdělávání.

- **Od 1. 9. 2019**

Zahájení provozu venkovní třídy na školní zahradě a seznámení dětí s jejím řádem.